

Verslag over het toezicht op het informatiebeheer in 2020 van de archivaris aan het dagelijks bestuur van de VRU

Versie definitief 210419

Inleiding

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft het beheer van de archiefbewaarplaats en het toezicht op het informatiebeheer belegd bij de gemeentearchivaris van Utrecht, werkzaam bij Het Utrechts Archief (HUA). In dit document breng ik als archivaris verslag uit aan het dagelijks bestuur van de VRU over het toezicht op het informatiebeheer in 2020, zoals voorgeschreven in artikel 9 van de Archiefverordening VRU (Bgr. 2019, 225). Het verslag dient tevens als basis voor de jaarlijkse verantwoording van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur, op basis van artikel 10 van de verordening. De provincie verwacht uiterlijk medio juli deze verantwoording te ontvangen als onderdeel van de interbestuurlijke toezichtinformatie, aanvullend op de kritische prestatie-indicatoren (KPI's) van de VRU over het informatiebeheer.

In dit jaarverslag belicht ik mijn belangrijkste werkzaamheden en bevindingen als toezichthouder in 2020, voorzien van enkele aanbevelingen voor het komende jaar. Conform de samenwerkingsovereenkomst van de VRU en HUA is het strategisch informatieoverleg (SIO) met de directeur Bedrijfsvoering en de 'chief information officer' (CIO) gecontinueerd en gestructureerd, ondersteund door een tactisch informatieoverleg (TIO) dat eenmaal in 2020 is gevoerd. Voorts verdient het aanbeveling om dit jaarverslag en de aanbevelingen te voorzien van een managementreactie, zoals ook bij de andere Utrechtse overheidsorganen het geval is.

Vanaf 1 januari 2020 fungeerde Hans Berende als archivaris voor de VRU. Na een intermezzo van tien maanden keerde ik terug bij Het Utrechts Archief en ben ik per 1 november jl. opnieuw aangewezen als gemeentearchivaris van Utrecht en derhalve voor de VRU.

dr. K. van Vliet,
gemeentearchivaris van Utrecht
q.q. archivaris van de VRU
19 april 2021

Toezichttaken en bevindingen in 2020

In deze paragraaf belicht ik de belangrijkste toezichttaken en bevindingen in 2020. In 2018 en 2019 heb ik aanbevelingen gedaan. Deze zijn nog niet geheel ingevuld. Als aanbevelingen in het afgelopen jaar zijn ingevuld, worden zij groen en vervallen in het volgend jaarverslag. Als het niet invullen van een aanbeveling schadelijke gevolgen dreigt te krijgen voor de VRU, dan wordt de aanbeveling rood. Ik ga in op de ontwikkelingen binnen de VRU die raakten aan het informatiebeheer en de manier waarop de toezichttaak in het afgelopen jaar gestalte heeft gekregen.

Bevindingen op hoofdlijnen in 2020

Plan Informatiebeheer

Tijdens het SIO van 9 maart 2020 werd medegedeeld dat een informatiebeheerplan was geschreven en beoordeeld was door BECIS. Verwacht werd dat het Informatiebeleid- en informatiebeheerplan in Q4 2020 in de vergadering van het algemeen bestuur VRU behandeld zouden worden en dat de besluitvorming en plannen daarna aan HUA zouden worden toegestuurd. Naar het lijkt zal het Informatiebeheerplan nu eerst als onderdeel van het Informatiebeleidsplan in de loop van 2021 zijn beslag krijgen. In mijn jaarverslag van 2019 was ik verheugd dat de aanbeveling was opgepakt; sinds 2018 waren meerdere stappen gezet om het Informatiebeheerplan vorm te geven en breder in het informatiebeheer breder te verankeren.

2018-1
loopt

Kom met een plan van aanpak voor het implementeren Archiefverordening / Besluit informatiebeheer en breng dit ter informatie in bij Bedrijfsvoering en Financiën. Laat de bepalingen in de AV en IB in 2019 vertalen naar een plan van aanpak en betrek hierbij het Plan Informatiebeheer dat er al ligt.

Onderdeel van het informatiebeleidsplan zou ook moeten zijn het opstellen van het wettelijk vereiste Kwaliteitssysteem hierover is in het verleden wel gesproken maar heeft nooit tot verdere stappen geleid. De recente ontwikkelingen t.a.v. vervanging en vernietiging tonen eens te meer aan dat er behoefte is aan duidelijke richtlijnen. Alle reden om de totstandkoming van het Kwaliteitssysteem op te pakken.

2020-1
nieuw

Geef het komende jaar prioriteit aan het opstellen van het Kwaliteitssysteem.

Organisatieontwikkelingen in het informatiebeheer

De organisatiebrede omwenteling ter verbetering van het digitale informatiebeheer ging in het najaar van start. De business wordt nu meer betrokken bij het informatiebeheer, dat wil zeggen: de adviseurs van I&I worden in een eerder stadium ingezet om te adviseren.

Nadat de onderhandelingen met de zaaksysteem-leverancier Brein door de VRU waren stopgezet, volgde inzet op een nieuw document managementsysteem (DMS). De licentie met Corsa werd nog eenmaal verlengd. Het aanbestedingstraject voor het DMS werd in 2020 doorlopen; de gunning was eind van het jaar nog niet bekend, zo ook de planning en aanpak van het te doorlopen traject van het inrichten en implementeren DMS.

De transitie van het team Informatiebeheer van de VRU van operationeel naar tactisch niveau kwam tot een afronding, door plaatsing van de adviseurs bij team Informatiemanagement en ICT (I&I). Voorts werden in december met het aantreden van een teamleider Informatievoorziening, hoofd Informatiemanagement & ICT en chief information officer (CIO) openstaande functies binnen het onderdeel I&I ingevuld.

2018-2
ingevuld

Beleg recordmanagement in 2019 organisatorisch bij I&I, breng onderzoek / advies naar de inrichting en organisatorische positionering van de DIV-functie bij de VRU ten uitvoer.

Overbrenging en vernietiging van informatie

In 2020 heeft mijn voorganger twee aanvragen met elk één vernietigingslijst van de VRU getoetst en akkoord bevonden. Het voornemen om het stappenplan van de vernietigingscyclus te verbeteren werd in gang gezet. Het onderzoek van DIV naar werkprocessen die in aanmerking komen voor een doorlopende machtiging zal te zijner tijd worden opgepakt.

Toetsing 2020

Het handboek 'Digitale vervanging archiefbescheiden 2021-2024' van de VRU werd getoetst door Het Utrechts Archief. Het formele advies van de archivaris op dit handboek en het daarop voorgenomen vervangingsbesluit, is over de jaarwisseling naar 2021 heen gepland. Na de voorversie is een definitieve versie getoetst.

2019-1
loopt

Indien het Handboek vervanging als onderdeel van het plan van aanpak tot de verbetering van digitaal informatiebeheer wordt gezien en mede hierdoor de organisatie in beweging moet komen, prioriteer dan het afronden van de conceptversie en dien een formele adviesaanvraag in op dit handboek en het voorgenomen vervangingsbesluit.

Toepassing Selectielijst VNG 2020

Tijdens het SIO van 9 maart 2020 werd de vraag gesteld of de Selectielijst gemeenten en intergemeentelijke organen 2020 direct toegepast kon worden voor archiefbescheiden vanaf 2017 en of dit vastgelegd moest worden in een SIO. In afstemming met de gemeentearchivaris heeft de VRU vervolgens een risicoanalyse gemaakt. Deze risicoanalyse is door de toezichthouder met gemeentearchivaris besproken en akkoord bevonden. Vastgesteld is dat overeenkomstige toepassing van de selectielijst van 2020 mogelijk is.

Hotspotmonitor

In april werd de corona-maatregelen aangewezen als 'hotspot': een gebeurtenis met ingrijpende maatschappelijke gevolgen, waarvan de VRU nadrukkelijker de archieven gaat bewaren. Een *Plan van aanpak: Corona als hotspot* werd in april geschreven.

Actualisatie samenwerkingsovereenkomst

De samenwerkingsovereenkomst van de VRU en Het Utrechts Archief voor het toezicht werd tot en met 2022 geactualiseerd, met daarin voorzien een follow-up op de reeds uitgevoerde nulmeting naar de informatiehuishouding bij de VRU.

Toezichttaken van de archivaris in 2020

In de samenwerkingsovereenkomst tussen de besturen van de VRU en HUA is een aantal toezichttaken opgenomen die de archivaris van de VRU moet uitvoeren in de periode tot en met 2020. Deze paragraaf belicht de uitvoering van die taken in 2020.

Strategisch en tactisch informatieoverleg (SIO/TIO)

Volgens de overeenkomst moet elk jaar een keer SIO en drie keer een TIO worden gevoerd. In 2020 is het SIO met de directeur Bedrijfsvoering gevoerd op 9 maart, gehinderd door de corona-maatregelen werd contact per mail of telefonisch contact onderhouden op 6 oktober werd het TIO opgepakt. Aan de orde kwamen o.a. toepassing Selectielijst VNG 2020 en hotspot COVID-19.

Formele advisering

Bij besluitvormingstrajecten over handelingen die vallen onder de Archiefwet, wordt een beroep gedaan op het advies van de archivaris als toezichthouder. In 2020 werd de formele adviesaanvraag voor het 'Handboek Digitale vervanging archiefbescheiden 2021–2024' over de jaarwisseling met 2021 heen getild.

Toetsing / informele advisering

Het 'Bestuurlijk Kader, Digitale vervanging archiefbescheiden 2020 – 2023' werd getoetst. Beoordeeld werd de risico-analyse n.a.v. toepassing Selectielijst VNG 2020 en meegelezen werden de 1^e opzet *Plan van aanpak: Corona als hotspot* en de instructie *Informatie in te vervangen applicatie*.

Follow-up inspectie

De samenwerkingsovereenkomst van de VRU en Het Utrechts Archief voor het toezicht werd tot en met 2022 geactualiseerd, met daarin voorzien een follow-up op de reeds uitgevoerde nulmeting naar de informatiehuishouding bij de VRU.

Toetsing van vernietigingslijsten

De toetsing van overzichten van archiefbescheiden die voor vernietiging in aanmerking komen, vindt in de regel jaarlijks plaats. In 2020 werden twee aanvragen met elk één vernietigingslijst getoetst en akkoord bevonden.